

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

ročník 24
jún 2014
cena 0,60 EUR

6

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Prežil útek z Jáchymova

Anton Tomík sa narodil v roku 1932 v Skalici. Prežil päť rozličných systémov a nadošiel postavenie politického väzňa komunistického režimu. V súčasnosti je predsedom kontrolnej komisie PV ZPKO. Hovorí o sebe, že je posledným žijúcim mohykánom z vymyslenej a súdnej organizácie i posledným žijúcim mohykánom z desiatich muklov hromadného útoku z Nikolaja na Jáchymovsku.

NÁŠ ROZHOVOR

● Do akej rodiny ste prišli na svet?

Bol som tretie dieťa v rodine malaroľníka. Rodičia mi rozprávali, že mali veľmi ťažké začiatky. Svet sužovala hospodárska kríza, Slovensko navyše vystaľovalectvo. V roku 1938 som začal chodiť do ľudovej školy, kde ma učili české učiteľky. Lebo tak, ako všetky štátne služby, aj školy boli obsadené Čechmi. No už v druhej triede nastala zmena a v pamäti

Anton Tomík na Ružinovskom cintoríne v Bratislave. Foto Vlastimil Morávek

mi navždy zostal františkán páter Rudolf Dilong, básnik a katecheta, ktorý ma učil náboženstvo a pripravoval na prvé sv. prijímanie. Bol dosť pokrokový.

● V čom?

Mal motorku - harleya a jeho dlhé vlasy iba plávali za ním. Chodil

totiž aj na dediny slúžiť sv. omše. Ale došla vojna, odišiel na ruský front. Keď prišiel na dovolenku, chcel som ho namaľovať v životnej veľkosti. Kde inde, ako kriedou na chodník. A ako som ho tak maľoval, išiel okolo kňaz a pýtal sa ma, čo maľujem.

Pokračovanie na 10. strane

V čísle

Anton Malacký
Nikdy sme si neželali rozpad 2
Eva Zelenayová
Veru, čo s Vaším kresťanstvom? 3

Listy KPVS a PV ZPKO 3
Odišiel vzácny kňaz 4
Ján Litecký Šveda
Lož vytesaná do kameňa 5-6

Vladimír Kolada
Hľadal slobodu za morom 7
Karol Vrábel
Príbeh člena Bielej légie 8

Ján Litecký Šveda
Preventívna vojna Barbarossa 9
Vojtech Ottmar
Bosorka 12
Je po voľbách 13

Nikdy sme si neželali rozpad

V tomto čísle, vážení čitatelia, nájdete materiály k snahám o spojenie našej organizácie PV ZPKO s organizáciou, ktorá používa naše staré meno - KPVS. Preto považujem za potrebné vyjadriť sa k tejto téme. Samozrejme, že toto rozdelenie nás mrzí a pre opätovné zlúčenie robíme všetko, čo sa dá. Zdôrazňujem: čo sa dá. Pretože keď sa preberám korešpondenciou na túto tému, mám značné pochybnosti, či sa nám to podarí, minimálne počas zotrvania súčasného predsedníctva tzv. KPVS vo funkcii. V jednom liste od nich som našiel formuláciu: „Naše rozdelenie je veľkým pohoršením a zradou našich ideálov.“ Táto veta je veľmi pravdivá a tak sa pýtam: vtedy, keď od nás odchádzali zakladať svoju protiorganizáciu, toto nevedeli? Málokedy tak presne sadne porekadlo o zlodejovi, ktorý kričí chyťte zlodeja, ako v tomto prípade. A aké boli pohnútky za týmto, ako sami píš „zradným“ činom? Oprávnené sa môžeme domnievať, že snahy strán, sídliačich na Žabotovej, kde tento rozkol vznikol.

Napríklad KDĽ, ktoré až fanaticky a hlavne zákerne pracovalo proti osamostatneniu sa Slovenska (a dodnes neprestalo) a ktorému prekážal prirodzený proslovenský postoj organizácie politických väzňov. Lenže, milí páni nejak zabudli, že oveľa viac ako tretina našich členov, bola väznená za úsilie o oslobodenie Slovenska spod českej nadvlády a komunistickej vlády, alebo aspoň za spravodlivé usporiadanie vzťahov medzi obidvoma národmi. Dokonca pri odsúdených v 50. rokoch sa len málokde dá presne viesť deliaca čiara, prečo sa organizovali rôzne légie, oživovali vysielačky a tlačili letáky – boj proti komunistickému teroru bol organickou súčasťou boja proti české-

Anton Malacký (prvý sprava) na sneme.

Foto Vlastimil Morávek

mu nacionalistickému útlaku. A okrem bojovníkov za Slovensko a proti komunizmu tretia najväčšia časť väzňov boli väzni za vieru. Žiadna organizácia, ktorá by akokoľvek chcela reprezentovať záujmy politických väzňov na Slovensku, nemôže poprieť ani jeden z týchto troch základných pilierov. No najnovšie počujeme, že predseda tohto nového KPVS už útočí aj na katolícku cirkev, ktorú považuje za jedinú totalitnú organizáciu na Slovensku! Sú toto záujmy ľudí, ktorí sedeli pre vieru a za národ? Stotožňuje sa s tým jeho členská základňa? Neopýtali sa ešte samých seba, koho záujmom vlastne slúžia?

Keď som v úvode spomenul, že som si pozeral korešpondenciu s tzv. KPVS, musím sa priznať, že to robím iba zriedka a veľmi nerád. Listy sú plné vulgarizmov, dokonca klamstiev o pôvodnosti ich organizácie a nechýba ani doslova primitívny anonym, plný nenávisti, ktorého slovník a dikcia sa mimoriadne podobá na ostatné listy, takže autor sa vlastne už ani nemu-

sel podpísať. Pristavím sa ale pri jednom slove z listu Antona Srholca, ktorý má dátum 9. VIII. 2011. Srholec píše, že v časopise Svedectvo sa pre ľudí nalievajú „pomyje“. Tu treba rázne povedať, že na takéto slová sme my, ktorí sme si odsedeli v československých komunistických väzeniach dlhé roky, mimoriadne citliví, pretože naša strava za mrežami ich veľmi často pripomínala. A tí, ktorí si odkrútili svoje v sovietskych gulagoch, spomínajú, že tam mali na stravu niečo, čo sa nedalo už ani porovnať s pomyjami, ktoré nalievali doma prasatám. Keďže som realista, nepredpokladám, žeby sa za tieto netaktné slová, ktoré svedčia iba o jeho osobnej kultúre, niekedy ospravedlnil, len ich chcem dať do pozornosti ostatným politickým väzňom. A hlavne členom tzv. KPVS. Lebo beda tomu, z koho pohoršenie pochádza...

(Pozri aj autentický dokument na str. 16.)

Anton Malacký
podpredseda PV ZPKO

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja • Šéfredaktorka: Eva Zelenayová • Redakčná rada: Peter Bielik, Ján Košíar (predseda), Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Peter Mulík, Jozef Rydlo a Eva Zelenayová • Adresa redakcie: 811 06 Bratislava, Obchodná 52 • Telefón: 02-5263 8156 • Fax: 02-5296 4610 • e-mail: info@pv-zpko.sk www.pv-zpko.sk • IČO: 00679879 • Cena jedného výtlačku: 0,60 EUR • Celoročné predplatné: 7 EUR • Predplatné pre zahraničných abonentov: 45 USD vrátane poštovného. • Číslo účtu v Sberbank Slovensko: 4000128109/3100 • EV: 3851/09 • Tlač: ART&PRESS, s.r.o. • Nevyžiadané rukopisy nevraciam • ISSN: 1338-404X • MATERIÁLY uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov. Nemusia byť totožné so stanoviskom redakcie.

List KPVS predsedníctvu PV ZPKO

Návrh stretnutia

Nadväzujúc na naše výzvy k zjednoteniu z minulosti Vám opätovne navrhujeme stretnutie predsedníctiev oboch našich organizácií s cieľom začať bilaterálne rokovania

o potenciálnom zjednotení našich organizácií. Podobne ako v minulosti, aj teraz nechávame voľbu času a miesta stretnutia na Vaše rozhodnutie. Na stretnutie navrhujeme prinešť členské prihlášky a počet politických väzňov, ktorí sú členmi Vašej organizácie, ako hlavné kritérium zjednotenia.

S pozdravom **Anton Srholec**, predseda

List PV ZPKO predsedníctvu KPVS

Odpoved'

Ďakujeme za Váš list s návrhom na stretnutie. Opätovne nám navrhujete zjednotenie oboch organizácií, o čo máme aj my eminentný záujem. Je to morálna povinnosť nielen voči politickým väzňom, ale aj voči celej spoločnosti, ktorá sa dodnes nevyrovнала s mnohými dôsledkami komunistického režimu. Ale neboli sme to my, kto opustil dobre fungujúcu organizáciu a založil novú. Na čo to bolo potrebné? Tento Váš krok z roku 1999 viedol iba k oslabeniu vážnosti a postavenia politických väzňov v spoločnosti, čo niektorým silám mimoriadne vyhovovalo a vyhovuje.

Politickí väzni na Slovensku obetovali svoju slobodu a nezriedka aj svoj život ako vlastenci za slobodné Slovensko, ako kresťania za kresťanskú vieru a ako nezávislí občania v boji proti nezmyselnej komunistickej marxistickej ideológii. Naša organizácia je dôslednou pokračovateľkou

úsilia politických väzňov. Je to jej morálna povinnosť. Nie sme si istí, že tieto hodnoty sú piliermi aj Vašej organizácie. Inak by Váš útek a vytvorenie novej organizácie nemal zmysel.

Ponúkate nám možnosť vybrať si miesto a čas stretnutia. A očakávate, že sa staneme členmi Vašej organizácie. To nie je návrh, to je diktát. A tak, ako sme ho neprijali v minulosti, aj teraz ho musíme odmietnuť. Lebo predpokladom úprimného záujmu na zlúčenie oboch organizácií je ospravedlnenie sa za rozbitie organizácie politických väzňov z Vašej strany a návrh na opätovné pripojenie sa k materskej organizácii politických väzňov, ktorá vznikla ešte v roku 1990. Iba za takýchto podmienok môžeme rokovať o obnovení jednoty organizácie politických väzňov.

S pozdravom **Arpád Tarnóczy**, predseda PV ZPKO,
v z. **Anton Malacký**

Veru, čo s Vaším kresťanstvom?

Pre členov PV ZPKO a KPVS nie je tajomstvom, ako a kedy obe organizácie vznikli. Až do V. snemu pôsobila na Slovensku jediná organizácia politických väzňov pod názvom KPVS. Na V. sneme 5. júna 1999 odhlasovali delegáti snemu zmenu názvu na Zväz protikomunistického odboja. Nasledovala schizma a 15,9 percenta členskej základne vytvorilo novú organizáciu politických väzňov pričom si privlastnilo starý názov KPVS. Už v prvom čísle svojho časopisu „Naše svedectvo“ zaútočilo vedenie konfederácie na zväz protikomunistického odboja. Nové KPVS však nevedlo len nenávistnú kampaň voči ZPKO, ale hrubo zaútočilo aj na cirkev. V rozho-

vore pre Webnoviny.sk (19.3.2011) predseda organizácie Anton Srholec povedal: „Katolícka cirkev je posledná bašta totalitného vedenia ľudí pod pláštikom Božieho.“ Alebo: „KPVS sa stala domovom všetkých šľachetných ľudí, ktorí sa vyznamenali v boji proti

SLOVO SVEDECTVA

zlu a ktorých dojima a sa dotýka utrpenie iných. Čo s naším kresťanstvom? Nie sú nami nadšení niektorí biskupi, kňazi a rehoľníci. To je dobrý znak. Sme na správnej ceste. Sme dospeli, nesieme zodpovednosť. Stávame sa cirkvou.“ (Naše svedectvo č.2/2011.)

Neprehliadnuteľná je aj podpora predsedu KPVS Srholca bývalému trnavskému arcibiskupovi Róbertovi Bezákovi. Obaja kňazi predstavujú ne-

zmieriteľných odporcov katolíckej cirkvi. Rovnako sa obaja dištancujú od národa. Bezák až tak, že sa o Slovákoch vyjadril, že z Krista urobili Slováka...

Komunistický režim prenasledoval a postihoval ľudí za ich náboženské presvedčenie, protikomunistický postoj a vlastenectvo. Stali sa politickými väzňami tohto totalitného režimu. Po dvadsiatich piatich rokoch slobody diktátorským spôsobom oslovuje politických väzňov človek, ktorý sa dobrovoľne stal spolupracovníkom odporcov kresťanstva. Paradoxne v čase demokracie. A aby frašky nebolo dosť, predseda Správnej rady ÚPN Ondrej Krajňák vyjadril úprimnú radosť z iniciatívy predsedu KPVS.

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Odišiel vzácny kňaz

Koncom mája prišla smutná správa o smrti **pátra Šebastiána Labu SJ**. Nielen naši čitatelia, ale celé Slovensko ho posledných 25 rokov poznalo ako úprimného a oddaného Bohu, Cirkvi i národu kňaza-jezuitu, ako i autora mnohých kníh, najmä o cestách dnes už svätého Jána Pavla II. P. Šebastián Labo dôverne poznal Trnavskú arcidiecézu i s jej smutnou kauzou odvolaného arcibiskupa. Zozbieral k nej množstvo autentického materiálu, ktorý vyšiel len ako internetový samizdat, lebo Spoločnosť Ježišova zaujala k jeho kritickej reflexii odmietavé stanovisko. Deň po jeho pohrebe sme s radosťou zistili, že zákaz už na ich web stránke nie je, čo je iste dobrá správa.

Šebastián Labo sa narodil 19. júna 1931 vo Valaskej

Belej. V roku 1963 emigroval cez ZSSR do Ríma, aby sa stal kňazom. Vysvätil ho 1. marca 1969 biskup Pavol Hnilica. Po vysviacke vstúpil 20. júla 1969 k jezuitom a stal sa blízkym spolupracovníkom P. Hnilicu a šéfom fatimského posolstva. Do vlasti sa mohol vrátiť až po novembri 1989 a prešiel ju krížom-krážom, kázal v stovkách slovenských farností. Žil v komunite jezuitov v Trnave. Zomrel 22. mája 2014 v Ivanke pri Dunaji. Záušnú sv. omšu 27. mája v Trnave celebraval arcibiskup Ján Orosch, arcibiskup Ján Babjak a desiatky kňazov.

Pochovaný bol v ten istý deň na cintoríne v rodnej Valaskej Belej biskupom Viliamom Judákom.

Na oznam o jeho smrti reagoval známy nemecký spisovateľ, autor kníh o emeritnom pápežovi Benediktovi XVI., listom nášmu členovi, dp. Jánovi Košiarovi. **(red.)**

*Milý Otec Ján,
práve som si prečítal Vašu správu o smrti nášho veľmi cteného a milého spolubrata, pátra Šebastiána Labu SJ. Veľmi pekne Vám ďakujem, že ste mi to dali vedieť.*

Brata Šebastiána som si veľmi vážil. Bol to veľmi originálny človek a pre mňa to bol skutočný dar od Boha, že som ho smel spoznať. Vždy sršal humorom a optimizmom, každý jeho rozhovor či

list bol plný ducha zbožnosti, ktorou sa páter vyznačoval. Oplýval otvorenosťou a vôľou bojovať za pravdu v službe veci Kristovej.

Predovšetkým som od neho a cez neho získal aj dobré povzbudenie a posilnenie vo viere a pre moju vlastnú prácu. Bolo to povzbudenie plné útechy z vedomia, že človek v našej Cirkvi má na svojej strane aj takýchto spolubratov.

Ešte pred pár týždňami sme spolu

telefonicky hovorili. Už vtedy sa dalo cítiť, že sa pomaly lúči s týmto svetom, aby nastúpil na svoju cestu domov. Šebastián mi bude veľmi chýbať, ale budem vedieť, že aj v nebi bude vždy na našej strane. Pokoj jeho duši! Vám a Vaším spolubratom vyjadrujem svoju úprimnú sústrasť a v modlitbe

vyslovím svoju hlbokú účasť! So srdečnými pozdravmi Váš

Peter Seewald

Pamätník násilnej kolektivizácie

Od 10. mája tohto roku bude násilnú kolektivizáciu pripomínať aj pamätná tabuľa odhalená a vysvätená v obci Bohdanovce nad Trnavou. Tento pekný počín vznikol vďaka úsiliu a finančné-

Ing. Mária Branišová (prvá sprava) počas slávnostného aktu odhalenia pamätnej tabule. Foto archív autora

mu daru inžinierky Márie Branišovej. Na financovanie pamätnej tabule prispel aj Obecný úrad v Bohdanovciach. Pani Branišovej, ktorá je členkou našej organizácie PV ZPKO, sa toto krásne dielo podarilo aj pomocou Márie Krchnákovej a ďalších priateľiek. Ich priateľstvo utužilo vedomie, že ich otcovia boli na dlhé roky nespravodlivo odsúdení do ťažkého politického väzenia. To však ešte vtedajším komunistickým mocipánom nestačilo a kruto stíhali aj celé ich rodiny.

Klasickým príkladom je rodina pani Branišovej. Ich otca odsúdili na šesť rokov väzenia, ktoré si odpykával v Ilave a v Jáchymove a neskôr aj vo Valdiciach. Pani Branišovú vylúčili z vysokej školy a jej mladšieho brata zo strednej školy v Trnave, hoci mu do maturity chýbali iba dva týždne. Po úplnej konfiškácii majetku vyviezli rodinu na majer v Česku, kde od skorého rána do večera pracovali v maštali a bývali v jednej malej miestnosti v nedôstojných hygienických podmienkach. **Vojtech Ottmar**

V Poprade spoločne

Deň nespravodlivo stíhaných si na cintoríne vo Veľkej Lomnici pripomenuli občania obce Veľká Lomnica a členovia PV ZPKO a KPVS v okrese Poprad. Pri pamätníku popravených a umučených v rokoch totality položili kytice kvetov. Spomínali aj na odvlečených spoluobčanov do gulagov v Sovietskom zväze. Popradská pobočka PV ZPKO sa každoročne aktívne zapája do aktivít pripomínajúcich zločin komunistického režimu, najmä mladšej generácii. **(zk)**

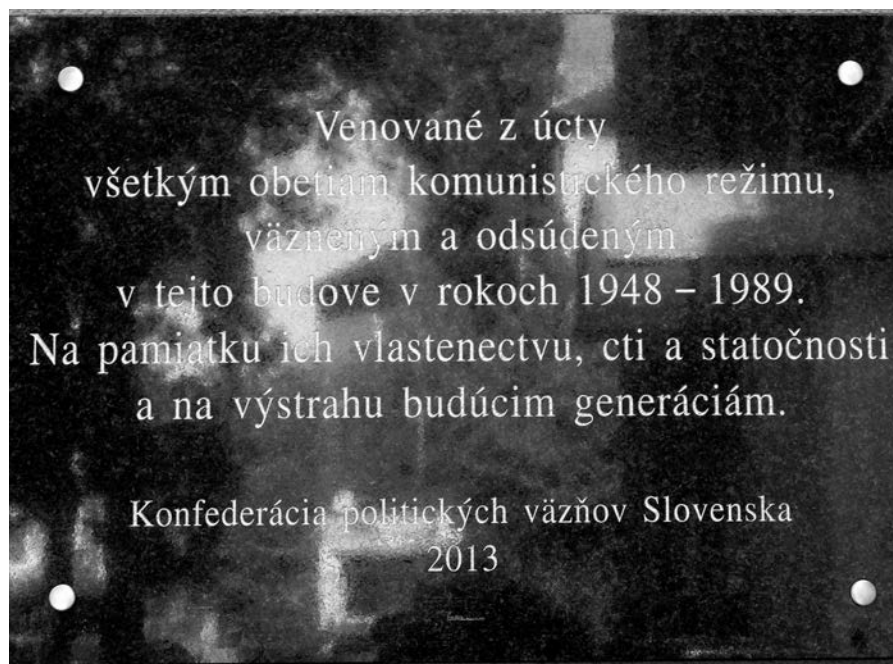

Lož vytesaná do kameňa

Nedávno som prechádzal cez Chorvátsku ulicu v Bratislave a už zďaleka som zbadal na zadnej stene Justičného paláca osadenú nejakú tabuľu. Keďže bolo pred 18. aprílom, potešil som sa, že slovenským aktivistom, ktorí sa už veľmi dlhý čas usilovali osadiť pamätnú tabuľu prezidentovi Jozefovi Tisovi a ostatným slovenským politikom, popraveným česko-komunistickou justíciou v politických procesoch po vojne, sa to už konečne podarilo presadiť. O to väčšie bolo moje sklamanie, keď som prišiel k tabuľi a prečítal si text. Predovšetkým, nebola to tabuľa žiadneho vlasteneckého spolku, ale od organizácie, ktorá sa veľmi pochybným spôsobom nazvala „Konfederácia politických väzňov Slovenska“ („KPVS“). Bola síce venovaná politickým väzňom, ale veľmi výberovo, až od roku 1948. Samozrejme, nechýbajú tam vzletné slová a formulácie, no vieme, že práve pochlebovači a obchodníci s pokútnym tovarom majú vždy veľmi sladký jazyk. Nuž, snažiť sa niekomu nahovoriť, že tu boli politickí väzni až od roku 1948 je jednoducho klamstvo. Teror komunistov tu predsa bol už od roku 1945.

Ovládli silové zložky

Hneď po vojne úplne ovládli vnútro a bezpečnosť a tak to aj vyzeralo. Okamžite sa zriaďovali zaisťovacie tábory, v ktorých brutalita dozorcov prekonávala aj tú esesácku – len v táboch v Novákoch od jari do jesene roku 1945 zomrelo 188 osôb, z toho 113 detí na následky neľudského zaobchádzania. Hneď sa poštáťovalo školstvo, štát „zhabal“ vysokoškolský internát Svoradov a v júli 1945 už uväznili aj 64 študentov. Špeciálne na muške bola katolícka cirkev, veď biskupa Vojtaššáka zatkli už v máji 1945, hneď nato rozpustili všetky katolícke spolky. V roku 1946 už odhalili niekoľko „protištátnych skupín“,

Kontroverzná tabuľa na Justičnom paláci v Bratislave. Foto Ján Litecký Šveda

ktorých členov promptne aj uväznili. Pred tzv. demokratickými voľbami v roku 1946 a aj po nich sa nešťítali nijakého teroru a postrieľali viacerých politikov Demokratickej strany, ktorí sa komunistom nepáčili. Ešte v roku 1947 sme tu mali 9 koncentrákov, eufemisticky nazvaných „pracovné tábory“ a okrem popravy slovenského prezidenta, ktorú zahraničná tlač označovala ako „komunistickú krvilačnosť“, sa už rozbíjali ďalšie monsterprocesy, aké poznáme hlavne z 50. rokov.

Zatýkali už v roku 1945

Najsamprv 14. septembra v Žiline zatkli 707 „sprisahancov proti republike“. Súdruh povereník Mikuláš Ferjenčík však zďaleka nepoľavoval v revolučnej bdelosti a už o pár dní objavil ďalšiu protištátnu organizáciu, tzv. „Slovenský akčný výbor“, no a v októbri – stále píšeme rok 1947! – sme tu mali ďalšie protištátne sprisahanie. Nehovoriac o neľudskom zaobchádzaní, najmä s politickými väzňami. Takto by sme mohli pokračovať ad libitum, no priestor jedného článku na to zďaleka nestačí. V roku 1945 stačilo, že niekto sa zúčastňoval

na budovaní I. SR ako vyšší funkcionár a väznenie mal isté. Nuž, ak ľudia ako Tiso, Mach, Murgaš a ďalší obyvatelia Justičného paláca v rokoch 1945 až 1947 neboli politickí väzni, potom tento termín radšej ani nepoužívajme, lebo nemá zmysel.

V roku 1948 sa už dokonca vracali niektorí z tých tisícov, ktorých hneď v roku 1945 deportovali do komunistických gulagov. A do transportov ich vyberali väčšinou za spolupráce miestnych komunistov, v našej rodine niečo o tom vieme. Podľa „KPVS“ to boli možno iba účastníci nejakej odborárskej rekreácie v spriatelenej zemi. Ak chceme považovať rok 1948 za nejaký medzník, tak len v tom zmysle, že vtedy začala totalita, keď už komunisti chytili do rúk absolútne všetko. Ale komunistický teror tu bol najneskôr od roku 1945. Žeby tento teror zaregistrovali až po roku 1948 iba preto, že potom už začal požírať aj niektorých komunistov? Či už aj viacerých prominentných tzv. demokratov, ktorí si mysleli, že keď sa načisto podložia komunistom, že sa im nič nestane?

Pokračovanie na 6. strane

Lož vytesaná do kameňa

Pokračovanie z 5. strany

Alebo žeby to boli iba takí hlupá-
čikovia, ktorí neovládajú ani len malú
násobilku svojej histórie? Skúsme hľa-
dať ešte iný dôvod.

Za čo nás zatýkali?

Každý štát má svoje špecifiká, aj
čo sa týka politických väzňov. Sloven-
skí politickí väzni po roku 1945 sa
môžu rozdeliť zhruba na tri hlavné
skupiny: kresťania, slovenskí vlastenci
a antikomunisti, kde máme široké
spektrum prenasledovaných – od
tých, čo odolávali združstevňovaniu,
cez odporcov komunistickej ideoló-
gie až po tých, čo chceli z toho raja
ujásť. Isteže, ono sa to všelijako prelí-
nalo, pretože napríklad „antikomu-
nistický“ činnosť s obľubou veľmi čas-
to našli vlastencom len za to, že ináč
ich odsúdiť nevedeli, alebo z taktic-
kých príčin, aby nebolo až tak vidno,
že ide hlavne o boj proti Slovákom.
Inokedy naopak, vo vnútrostraníckom
boji o korytá sa občas využila aj karta
dobré známeho „buržoázneho nacio-
nalizmu“. (Pozoruhodné, v Čechách
takáto úchyľka od pravej komunistic-
kej viery neexistovala...) Aj v boji proti
cirkevi sa veľmi často používali rôzne
zástupné dôvody. Toto je však téma
na hlbšie spracovanie, do ktorej sa
nechcem púšťať. Každý, kto zažil ko-
munistický teror si však dobre pa-
mätá, že v prvých rokoch sa postihova-
valo hlavne slovenské vlastenecké

uvedomenie, ku koncu režimu už bo-
lo ťažisko hlavne na protikomunistic-
kých činoch. Neľudský teror 40. a 50.
rokov slovenskú otázku pomerne na-
dlho umlčal a eštecháci ju mali veľmi
dobré pod kontrolou, pretože bola
pre nich absolútnou prioritou. Vládlo
sa predsa z Prahy. Keď však po páde
totality slovenská otázka opäť ožila,
reaktivovali sa aj staré kádre, ktorých
náplňou práce bol boj proti sloven-
skej samostatnosti. Boj proti cirkvi
mal zase celý čas pomerne stálu in-
tenzitu, s malou výnimkou 60. rokov.

Išli za peniazmi?

V tejto súvislosti nemôžem obísť
spôsob vzniku súčasnej „KPVS“, pod-
pisanej na tejto slávnej tabuli. Pôvod-
ná organizácia politických väzňov,
KPVS bez úvodzoviek, vznikla praktic-
ky hneď po páde komunizmu. Bola to
a kontinuálne aj pod novým názvom
(PV ZPKO) je to stále organizácia, kto-
rá rovnomerne zastupuje a reprezen-
tuje všetky tri hlavné vrstvy obetí
prenasledovaných komunizmom. Aby
presnejšie vyznačila svoj profil, na
sneme v júni 1999 sa KPVS preme-
novala na Zväz protikomunistického
odboja (ZPKO). Toto sa evidentne
niektorým súdruhom nepáčilo a tak
odrazu založili úplne novú organizá-
ciu, ktorej ale dali pôvodný názov.
Čiže, dezinformácia ako hrom, ako
odpísaná z eštecháckeho šlabikára na
„prevádzkanie“ rozkladných operácií.
Zaujímavé, že hoci k nim prešlo iba

15 percent, vo väčšine pomylených
členov, zrazu sa topili v peniazoch.
A keďže hlavný podnet prišiel zo Ža-
botovej ulice, vieme, že prekázalo
nielen slovo „protikomunistický“, ale
aj to, že to bola organizácia vyprofilo-
vaná proslovensky. Úplne prirodzene,
veď predsa mnohí si za to aj dlhé roky
odsedeli. Chytrácke reči, že pôvodný
názov nebol zaregistrovaný a právne
chránený nič nemení na situácii, že to
bolo hlboko nečestné konanie. Ak
mne niekto zoberie topánky spred
dverí, pretože vie, že už dávno na ne
nemám bloček, aby som dokázal, že
sú moje, to ešte neznamená, že to
nie je krádež.

Protitisovská...

Ale vráťme sa k našej ohromnej
tabuli. Ľudový jazyk už jej hneď dal aj
pomenovanie: „protitisovská“. Ako
vieme, ľudový jazyk je síce jednodu-
chý, ale takmer vždy výstižný. Tak aj
tu, bez dlhého otáľania sa udrul kli-
nec presne po hlavičke. Tabuľa má
jednoducho vsunúť do podvedomia,
že tí, čo trpeli za Slovensko, si nijakú
úctu nezasluhujú.

To, ako sa správajú ozaj kultúrne
a charakterní ľudia, ktorí sa nehanbia
za seba ani za svojich predkov, nám
koncom apríla predviedli Japonci. Asi
150 poslancov ich parlamentu sa
prišlo zmierlivo pokloniť k pamätníku
Yasukuni, ktorý je venovaný obetiam
vojny. Nijak ich netrápilo, že je tam
pochovaných aj štrnásť vojakov,
odsúdených ako „vojnových zločin-
cov“. Ozaj, nie je zaujímavé, že voj-
noví zločinci sú vždy len na strane
porazených? U nás sme dokonca ani
žiadnych vojnových zločincov nemali,
napriek tomu sa občas takáto dez-
informácia vypustila z čechoslováckych
a komunistických kruhov. Tak za čo
sa hanbíme? Za to, že sme ešte tu?
Touto tabuľou si organizácia s po-
chybným názvom vystavila iba ďalšie
vysvedčenie. Jednoducho – aký ná-
zov, taká tabuľa. Tabuľa hanby,
podpísaná „KPVS“.

Ján Litecký Šveda

Ilustračné foto: (a)

Hľadal slobodu za morom

Sté výročie vysviacky národovca, kultúrneho pracovníka a organizátora duchovného života amerických Slovákov, apoštolského protonátora Msgr. Štefana Krasuľa

Orava dala svetu a Cirkvi veľa osobností. Keď Slovákom hrozila nezamestnanosť a pomaďarčenie, mnohí z nich odišli za hranice rodnej zeme. Priniesli so sebou okrem mozoľnatých rúk pevnú vieru v Boha a vernosť cirkvi. Štefan Krasuľa ako kňaz 52 rokov verne slúžil oltáru svojej cirkvi.

Druhý zľava Štefan Krasuľa počas návštevy A. Hlinku (v strede) v USA.

Foto archív

Narodil sa 22.5.1887 v Námestove, v roľnícko-plátenickej rodine. Už na základnej škole vynikal bystrosťou a vnímavosťou. Počas gymnaziálnych štúdií v Ružomberku ho spolu s Ignácom Grebáčom a Šimonom Miškovčíkom podporoval Andrej Hlinka. Všetci sa stali kňazmi. Krasuľa začal študovať teológiu v Spišskej Kapitule, ale čoskoro sa rozhodol nasledovať tisíce svojich krajanov, hľadať slobodu za morom. Sedem rokov po príchode do Ameriky 6. júna 1914 bol vysvätený za kňaza v katedrále sv. Patrika v New Yorku.

Od roku 1916 pôsobil ako správca Slovenskej rímsko-katolíckej osady sv. Jána Nepomuckého a ako farár farnosti sv. Jána Nepomuckého v meste New York City. Jeho príchodom v ňom našli ľudia každého veku, povolania a náboženstva

duchovnú a hmotnú podporu. Ako správca osady pôsobil 52 rokov a ako kňaz farnosti 50 rokov a veľmi ju pozdvihol. Jeho zásluhou bol v osade postavený nový kostol, fara a škola a kláštor pre rehoľné sestry – učiteľky sv. Cyrila a Metoda. Staral sa nielen o duchovný život ľudí, ale aj o ich kultúrne povedomie. Osada sa stala strediskom slovenského cirkevného národného a kultúrneho života v Amerike. Bol predsedom 1. Zboru slovenskej ligy, redaktorom Dobrého pastiera, tajomníkom Združenia slovenských katolíkov, podpredsedom Katolíckej matice školskej... Bol aj zapisovateľom na historickej schôdzi slovenských kňazov s generálom M.R. Štefánikom v hoteli Plaza v New Yorku. Na pôde svojej farnosti privítal delegáciu Andreja Hlinku aj slovenských biskupov Vojaššáka, Blahu, Jantauscha a Čárskeho.

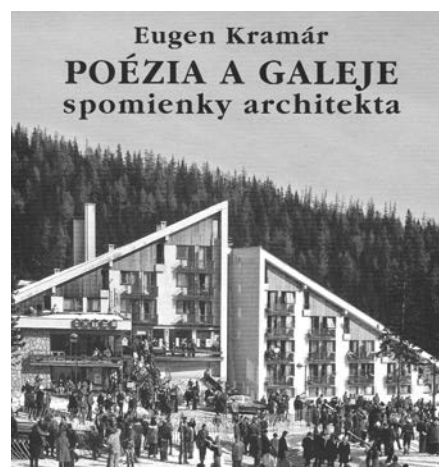
Krasuľa ako štedrý mecenáš prispel zo zbierky amerických Slovákov Hlinkovi na výstavbu Kultúrneho domu a Rímsko-katolíckeho sirotinca a starobinca v Ružomberku. Vojaššákovi na prístavbu Učiteľského ústavu v Spišskej Kapitule a výstavbu charitných domov. Spoluorganizoval návštevy delegácií zo Slovenska Spolku sv. Vojtecha a Matice slovenskej za krajanmi do USA na konci roku 1935 až 1936 na čele s hlavným organizátorom, tajomníkom Matice Jozefom Cígerom Hronským.

Po skončení druhej svetovej vojny stal na čele výboru Združenia Slovenských katolíkov, ktorí pod jeho vedením zaslali 300 000 dolárov, šatstvo a potraviny na podporu vojnou a komunizmom zničeného Slovenska. Podporoval Slovenský ústav sv. Cyrila a Metoda v Ríme. Pri príležitosti 1100. výročia príchodu sv. Cyrila a Metoda na územie Slovenska viedol púť do Ríma, kde ako prvý kázal v Bazilike sv. Petra po slovensky. V roku 1930 mu pápež udelil titul monsignor a v roku 1963 protonátor. Má nezabudnuteľné zásluhy na šírení dobrého mena nášho národa vo svete. (vk)

Spoznal zhubnosť totality

Spoluzakladateľ štúdia architektúry na Slovensku, rodák z Devičia pri Krupine, spoluautor fakultnej nemocnice na bratislavských Kramároch a politický väzeň profesor Eugen Kramár by sa tohto roku dožil sto rokov. Svoju profesionálnu kariéru začínal po druhej svetovej vojne. Sľubne, ale len dovtedy, kým do nej, ako sám píše vo svojej knižke Poézia a galeje, spomienky architekta, nevstúpila „pre našu profesiu a pre celý krásne rozvíjajúci sa život, bolševická totalita. Zničila všetko pozitívne, hru- bo likvidovala, nielen tu, ale všade

osobnosti a množstvo poctivých ľudí a intelektov a nahrádzala ich kvalifikáciou tuposti nevyzretých votrelcov a dobrodruhov s červenými legitimáciami.“ V roku 1952 bol Kramár z politických dôvodov nespravodlivo obvinený a odsúdený na 14 rokov väzenia. Po desiatich rokoch ho prepustili na amnestiu prezidenta. V roku 1967 bol v plnom rozsahu rehabilitovaný a v roku 1990 mu Spolok architektov Slovenska udelil prvú cenu Emila Belluša za celoživotné dielo. Zomrel 30. decembra 1996 na Bratislavskom hrade pri udeľovaní Pocty

ministra kultúry SR za tvorivý vklad do slovenskej architektúry. (zl)

Príbeh člena Bielej légie

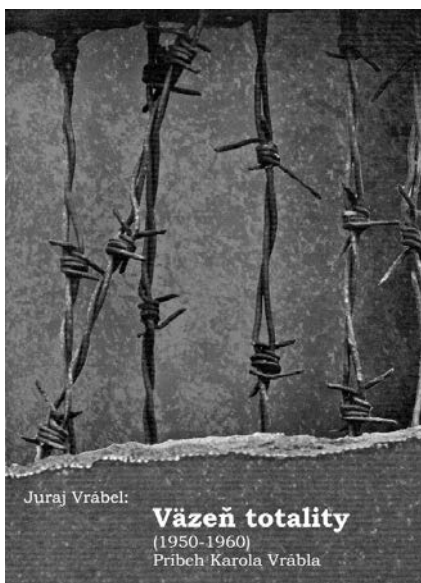
Karol Vrábek sa narodil v roku 1912 v Šarišských Lúkach. Zomrel v apríli 1988. Nedožil sa pádu komunistického režimu, no rok pred svojou smrťou nadiktoval spomienky na svoje väznenie synovi Jurajovi. Trvalo však vyše dvadsať rokov, kým memoáre mohli vyjsť.

Po základnej vojenskej službe sa zamestnal ako vlakový úradník na Vlakové pošty v Prešove. Neskôr sa stal riaditeľom pošty v Sabinove. Mal dvoch synov Ivana a spomínaného Juraja. Väznený bol od júna 1950 do mája 1960. Ako v publikácii uvádza jeho syn, bol členom Bielej légie, ktorá združovala čestných ľudí, zameraných na nastoľovanie takých etických hodnôt, akými sú sloboda a spravodlivosť v tom najčistejšom zmysle slova. Režim po roku 1945 ju však za takú nepovažoval. Charakterizoval ju ako „protištatnu organizáciu v službách americkej výzvednej služby CIC...“

Mnohí Slováci sa po skončení vojny ťažko zmierovali so stratou vlastnej štátnosti. Hoci išlo o prirodzený prejav vlastenectva, pre pražskú výkonnú moc boli nebezpečnými vlastizradcami. Zradcami idey čechoslovakizmu. A tvrdo sa s nimi vysporiadali. Karol Vrábek bol jedným z nich. Nasledujúce úryvky sú z jeho spomienok.

Výšetrovanie na ŠtB v Bratislave

Hneď v prvý deň a noc som bol postavený do stredu miestnosti. Okolo mňa boli piati až dvanásť príslušníci ŠtB, ktorí ma zasypávali množstvom otázok. Moje odpovede sa im nepozdávali, preto poslali ku mne dvoch silných mužov s vyhrnutými rukávmi, ktorí mi pripadali ako mäsiari. Predstavili sa asi takto: „Tak ty nás budeš podvádzať?! Robiť zo seba nevinného – beštia zradcovská!“ Začali ma nemilosrdne biť, z čoho som upadol do bezvedomia. Prebral som sa v cele. (...)

Asi o 14 dní, keď som bol na „prechádzke“ zbadal som k múru obráteného brata Janka, riaditeľa školy v Prešove, ktorý bol so mnou tiež zaistený. Za posledné dni úplne zošedivel. Asi o dva dni som sa dozvedel od jeho spoluväzňa Samka Bibzu, že v ten deň, čo som bol zbitý do krvi, stáli pri svojej cele a videli, ako ma dokrvaveného vlečú v potrhanej deke do mojej cely. Brat Janko myslel, že som už mŕtvy, dostal šok, a cez noc zošedivel.

Štátny súd

V malých celách sme boli ubytovaní po dvoch až troch. (...) Ani raz za celý polrok sme nedostali pitnú vodu. (...) Často v noci bolo počuť volanie o pomoc, lebo bezcitní dozorcovia obuškami tlkli ľudí, aby si uspokojili svoj sadizmus, alebo mali to nariadené? (...) Včas ráno, keď na väzenských chodbách bolo ticho, ba niekedy sa meškalo aj s budíčkom, väzenskí dozorcovia zakrývali okná cieľ, aby sa nikto cez ne nepozeral. V tom čase dozorná rota pochodovala do nádvorja, kde bola šibenica. Dalo sa to vidieť oknom zboku. Niekedy bolo počuť stonanie, ale zväčša poprava prebiehala potichu, lebo odsúdený na smrť mal zalepené ústa, aby nemohol kričať. (...)

Dňa 8.12.1950 bolo hlavné pojednávanie, ktorému predchádzalo

v krátkosti opísané týranie, ktorého cieľom bolo, aby pred štátnym súdom stálo len číslo – väzeň s bielou páskou na rukáve. Aj cez to všetko pred Senátnom Štátnym súdom v Bratislave som vyhlásil, že zápisnice z ŠtB v Košiciach a v Bratislave som podpísal pod psychickým a fyzickým nátlakom. Štátny súd to pri zdôvodnení viny len uviedol, ale v konečnom dôsledku to neuznával ani nerešpektoval. (...)

Ešte pred Vianocami nás v Leopoldove naložili do nákladných vozňov. Na dlážke vozňa bola voľne nahádzaná slama. (...) Do kosti zmrznutých nás dopravili do ústredného koncentračného tábora v Ostrove nad Ohří. Do baráku ešte z dôb Hitlera, ktorý mal rozmery 10x6 m. Dožadovali sme sa aspoň po troche teplej kávy alebo čaju. Odpoveď bola odmietavá. V spomínanom baráku bola taká zima, že voda, ktorú sme mali v šálkach, zamrzla. Túlili sme sa k sebe ako ovce, ktoré keď na kraji premrznú, tlačia sa do stredu. (...)

Raz, keď som sa vrátil z rannej smeny z dolov, bol som krajne vysilený a v horúčke som ležal na posteli. Dotakal som sa na vyhlásený nástup. Po nástupe ako omámený - v horúčke - som sa vracal okolo veliteľského baraku a pred jeho vchodom som sa zatakal a hlavou som narazil do pravej ruky dozorca. Vzápätí s krikom ma chytil za krk, a tak ma surovo sotil, že som hlavou narazil do rohu veliteľského baraku. Stratil som vedomie. Spoluväzni ma odviekli na moju posteľ a privolaný väzenský lekár, Ondrej Štrbák, konštatoval otras mozgu a horúčku 39,6 °C.

Aby sme si dopĺňali ako-tak vitamíny, v uránových doloch sme zbierali zo zeme ohryzky jablák, ktoré hádzali civilii. V barakoch sme si ich umývali v záchodových misách a tak sme ich jedli.

Žiadosť o rehabilitáciu v roku 1971 skončila sa neúspešne. Karol Vrábek bol plne rehabilitovaný až v roku 1990.

Preventívna vojna Barbarossa

Knižný kútik

Knižočka nemeckého historika Stefana Scheila „Preventívna vojna Barbarossa“, je jednou z viacerých, ktoré vyšli v posledných rokoch a rozvíjajú tému rozpútania II. svetovej vojny i podiel viny Nemecka a ZSSR na nej. Začína konštatovaním, že v poli

politických záujmov hrá pravda len veľmi obmedzenú úlohu. Do tohto poľa napätých vzťahov medzi politikou a historickými faktami priam ukážkovo zapadá aj posudzovanie operácie Barbarossa, teda napadnutia Sovietskeho zväzu nacistickým Nemeckom. Ukazuje na veľmi časté nepravdivé podsúvanie, že označovať tento útok za preventívny je len snahou o ospravedlnenie vojnových zločinov. A poukazuje na to, že obhajcovia teórie o útoku Nemca na nič netušiaci a nepripravený ZSSR jednoducho ignorujú všetky dôkazy.

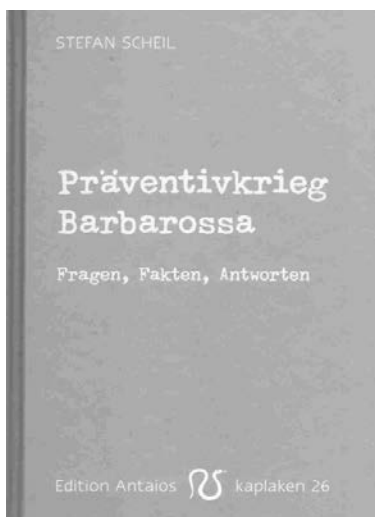
Autor uvádza štyri podmienky, ktoré musia byť splnené, ak chceme vojenskú operáciu označiť ako preventívnu vojnu: 1. Dlhoročné útočné plány napadnutého. 2. Vedomosť útočníka o týchto plánoch. 3. Vojenské prípravy napadnutého, z ktorých môže vziť náhly útok a 4. Vedomosť útočníka o týchto pripravách.

V kapitole, v ktorej píše o zmysle pojmu preventívna vojna, uvádza staršie aj novšie historické príklady, kde spomína napr. rozhodnutie Winstona Churchilla z roku 1940, ktorý nechal potopiť vtedy ešte spojeneckú francúzsku flotilu, aj keď to stálo život niekoľko tisíc námorníkov, len aby nepadla do rúk Nemcov. Ako najklasiknejší motív pre začatie preventívnej vojny uvádza ten, že útočník si zvolí čas útoku sám, aby nemusel čeliť útoku nepriateľa na svojom území. Toto platilo aj pre nemecké úvahy v roku 1941, no zároveň ukázal, že Nemci nemali veľmi presné údaje o protivníkovi, pretože z dobových dokumentov sa dá vyčítať, že predpokladali, že ZSSR má asi dvakrát viac vojakov a asi trojnásobnú prevahu v tankoch, no v skutočnosti mal Stalin štyrikrát viac vojakov a sedemnásobok tankov.

Zároveň Scheil logicky argumentuje, že ak niekto vo veľkom zbrojí, no pritom to zatajuje, tak takáto armáda už z princípu nie je určená na odstránenie protivníka, ale na prekvapivý útok. O dlhoročných plánoch komunistov svedčí už aj ich ideológia, ktorá vždy chcela revolúciou dobyť celý svet a nijako to nezakrývala. Prvé pokusy soviетov o vývoz revolúcie však pomerne rýchlo skrachovali (napr. v roku 1923 v Nemecku) a praktik Stalin, na rozdiel od boľševických intelektuálov, sa rozhodol že na to pôjde vojenskou cestou.

Politbyro 15. júla 1928 rozhodlo, že postaví armádu o sile tri milióny mužov, vyzbrojenú tisícmi lietadlami, diel, áut a tankov. Rozmery tohto zbrojenia vysoko prekročili zbrojné

plány všetkých susedov a potenciálnych vojnových protivníkov. Sovietska verejnosť sa na to pripravovala aj propagandisticky. V 30. rokoch 20. storočia bol napríklad natočený film „Vojna zajtrajška“, ktorý dokonca začína nemeckým útokom na Rusko! Autor cituje aj z Benešovho archívu, ktorý v časoch uzatvárania paktu Ribbentrop – Molotov uvádza, že Sovietsi chcú vojnu a pripravujú sa na ňu. Propagandisti, ktorí nechcú uznať žiadny z neúprosných faktov objavujúcich sa čím ďalej tým viac, najmä po páde komunizmu v bývalom Sovietskom Zväze a čiastočnom sprístupnení ich archívov (našiel sa už aj Žukovov plán útoku), stále citujú Hitlerov Mein Kampf, kde píše o dobývaní životného priestoru na Východe. No táto kniha vznikala začiatkom 20. rokov, keď ešte sovietske zbrojenie nebolo ani na obzore, preto je oveľa

zaujímavejšie počuť Hitlerove názory z konca 30. rokov, ako ich zaznamenal americký diplomat Josef E. Davies: „Toto sú Hitlerove odhady: 1. V Rusku máme do činenia so 180 miliónovým národom. 2. Rusko je územne chránené proti útokom. 3. Rusko nikdy neporazíme blokadou. 4. Jeho priemyselné centrá sú svojou vzdialenosťou zabezpečené pred leteckými útokmi.“ Ďalej triezvo odhadoval vývoj a silu Ruska v posledných rokoch, čo nemalo nič spoločné s ideologickými floskulami. Aj z týchto dôvodov začal Hitler požadovať zrýchlenie zbrojenia, lebo sa začal báť sovietskeho útoku. Toto sa spomína aj v Memorande k štvorročnému plánu z roku 1936, čo bol jeden z najtajnejších dokumen-

tov nacistického režimu. Na druhej strane – na XVIII. zjazde KSSZ na jar 1939 sa už otvorene hovorilo o tom, že Červená armáda sa ako víchor preválí cez hranice, ale aj o tom, že nastal čas zväčšiť počet sovietskych republík. V knihe spomína ešte mnohé iné fakty. Niektoré poznáme aj z kníh Viktora Suvorova, iné sú nové, či menej známe, ako napríklad vysielanie kádrov na sovietske veľvyslanectvo do Berlína, ktoré mali na starosti prípravu neskoršej soviетizácie Nemecka. Neobišiel ani kľúčovú návštevu Vjačeslava Molotova v novembri 1940 v Berlíne, ktorý už otvorene hovoril o územných nárokoch Sovietskeho zväzu v celej Európe.

Mimochodom, aj u nás, počas I. SR bolo všeobecne známe, že Hitler iba predbehol Stalina. V knihe reportáže o účinkovaní našej armády v ZSSR „Krvavá zem“ z roku 1941 Juraj Gajdoš – Breza píše dokonca o tom, ako niektoré sovietske tanky pripravené na pochod na Európu vôbec neboli vhodné na ruské cesty a na ich nemožné mosty. Určite aj toto bol jeden z dôvodov, prečo sa takéto knihy za komunistov hromadne ničili.

Kniha končí veľmi presvedčivým logickým zhrnutím. A napokon autor konštatuje, že ak „Operácia Barbarossa“ nebol preventívny útok, potom takéto slovo stráca vo vojenskej histórii akýkoľvek vecný význam.

Ján Litecký Šveda

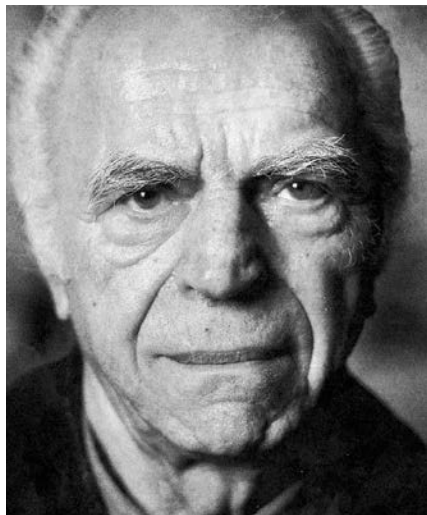
Prežil útek z Jáchymova

Pokračovanie z 1. strany

Reku nášho katechéty, je na vojne. Povedal. Len pokračuj chlapče a dal mi nejaký jubilejný strieborný peniaz. Doma som sa dozvedel, že to bol prezident Tiso, ktorý chodieval kontrolovať, ako postupujú vykopávky na slovanskom pohrebisku v Skalici.

● Už ste ho viac nevideli?

Ale hej. V Holiči na dožinkoch. Tiso niesol sviatosť oltáru a môj otec, hasič, baldachýn. Keď sme prišli na tribúnu spýtal sa ma, odkiaľ som a ako sa volám. Keď som mu odpovedal, on mi na to, a Miša poznáš? To bol môj starý otec, ktorý bol poslancom a senátorom za ľudovú stranu v prvej republike, v ktorej bol Tiso ministrom. Starý otec bol s Hlinkom aj súdený a zavretý.

Anton Tomík

● Prešiel front, ako ste sa zžili s novou republikou?

V Skalici neprebíhali ťažké boje. Urobil som štyri triedy meštianky a 1. septembra 1948 som nastúpil na Vyššiu priemyselnú školu strojnícku do Bratislavy. Ešte sa vyučovalo náboženstvo, katechéti nás zapojili do dokončovacích prác na kostole a najmä na veži Kalvárie na Hlbokej ceste. Povojnová moc rozhodla o zbúraní veže s krížom, vraj rušila panorámu Slavína. Až do roku 1949 sme školský rok začínali v Dóme sv. Martina.

Po úteku z jáchymovského väzenia v roku 1955 boli tieto fotografie vyvesené na verejných priestranstvách.

Foto archív

Potom sa Laco Novomeský stal poverenikom školstva a vyhlásil - žiadne kostoly. Prvé dva roky som býval na internáte na Kalinčiakovej ulici. V nedeľu a vo štvrtok, keď bolo voľno, som chodieval do Saleziánskeho ústavu na Mileticovej ulici. Tam som hral futbal, volejbal, basketbal, boli tam knižnice, divadlo, kino, tam bolo všetko. Saleziáni sa venovali deťom, ktoré by inak skončili na ulici. Tam som sa cítil ako doma. No a v roku 1950, ráno 14. apríla som išiel na omšu a všade boli rozostavené guľomety, všetko obsadené príslušníkmi bezpečnosti a milícií, všetko vybraňované, rehoľníci vyhnaní. To sa rýchlo roznieslo. Niektorí doviezli kňaza z mesta, aby odslúžil omšu. Vtedy tam bola lúka. No, bolo tam národa! A milicionárov!

● A čo škola?

Museli sme ísť na brigádu, aby sme dostali internát. Bol som prideľovaný do Novej Dubnice, ktorá sa v tom čase začala budovať. Ručne sme kopali pivnice pre rodinné domky. A keď som v septembri došiel do Bratislavy, internát som nemal. Spával som na ulici, istý čas som dochádzal a chvíľu som býval načierno vo Svoradove. Stravovali sme sa v Charitase, ktorý dal postaviť biskup Vojtaššák. Býval som aj na Horskom parku, na Lafranconi... Potom prišiel september a likvidovali Uršulinky. Ponúkli nám teda ubytovanie v kláštore po sestričkách. Tie si mohli so sebou zobrať len svoje veci, čo sa

zmestili do uzlíčka. V miestnostiach po nich bolo všetko došľapané, rozbité, zničené. Pochopil som to zlo, aké je. Že prenasledovali nevinných ľudí. Odtransportovali ich do Česka, kde na družstvách robili otrocké práce.

● Rodičom neukrivil?

Akože nie? Mali svojich päť hektárov a ďalšiu pôdu prenajatú. Všetko im zobrali a naháňali do družstva. Otec kupoval vajcia za korunu a odovzdával na kontingent za 20 halierov. Aj tak sa nevyhol prenasledovaniu.

● Aké ste mali plány do budúcnosti?

Mal som vyhladené pozemky pri jazere pod horou. Ryby, člny... chcel som z lokality vedľa vykopávok urobiť turistickú atrakciu. Otec vybudoval sady, naučil ma štepiť stromy, ale potom prišli komunisti a všetko bolo ináč.

● Čo vás dostalo do väzenia?

V škole rozhodli, že nás rozdelia. To bolo po treťom ročníku, mali sme už odovzdané maturitné otázky. Polovica študentov mala od školského roku 1951/1952 pokračovať v štúdiu v Trnave. Medzi nimi som bol aj ja. V máji 1951 navrhol spolužiak Hölc, aby sme si ešte urobili spoločný výlet. Vybrali sme sa teda traja vlakom na horskú chatu v Slovenskom raji, kde sme plánovali prežiť týždeň. Poznali sme sa iba zo školy, každý bol z iného kúta Slovenska. Keď sme sa už ubytovali, zistili sme, že musíme nakúpiť nejaké potraviny. Tak

S manželkou Máriou v januári 1963.

Foto archív

sme sa dvaja vybrali pešo do Spišskej Novej Vsi. Cestou nás zastavili lesáci a pýtali sa, či vieme niečo o strelbe. Samozrejme, že sme nič nevedeli. Zobrali nám občianske preukazy a vypytovali sa, čo tam robíme. Povedali sme pravdu, kde bývame, kam ideme, že prespíme v nocľahárni a ráno nakúpime a vrátime sa na chatu. Oni sa však začali s nami dohadovať, že máme ísť s nimi a nechceli nám vrátiť preukazy. Odrazu kamarát zakričal: - Nedáte nám tie „legitky“? Hodím granát! Pravda, žiaden granát nemal. Ale preukazy nám vrátili a my sme pokračovali v ceste podľa plánu. Ráno sme chceli ísť do pekárne a už nás policajti čakali. Zobrali do auta a odviezli do Košíc.

● Vypočúvali vás?

Nie, hneď nás posadili do zeleného antona a v augustovej horúčave, v plechovej rozpálenej kletke asi pol metra štvorcového veľkej, bez vody, okien, bez možnosti vykonať si potrebu, bez jedla, s nohami skrčenými na dverách a s filcom na očiach, nás viezli celý deň a až v noci sme prišli do Leopoldovského mlyna. Na podlahe v moči plávali výkaly, zápach, hrôza a des. Až neskôr som sa dozvedel, že toho, čo zostal v chate

tkli. Nepamätám sa, ako som sa dostal do cely, lebo ruky i nohy som mal celkom odkrvené od pút, nevládal som sa ani postaviť na nohy.

● V cele to bolo lepšie?

Lepšie? Dostal som dve deky, hrebeň, zubnú pastu a kefkú. Cela bola prázdna, spávalo sa na holej zemi, na chrbte s rukami vedľa seba a pri elektrickom osvetlení počas celej noci. Cez deň sa chodilo štyri kroky tam, dva krížom a štyri späť. Neboli žiadne vychádzky, keď sa išlo na výsluch, založili nám neprehľadné filcové okuliare. Po niekoľkých výsluchoch mi predložili protokol na podpis.

● Z čoho vás obviňovali?

Pýtali sa ma, v ktorej skupine Bielej légie som členom, do ktorej teroristickej skupiny v horách som sa chcel zapojiť a podobne. Keď som hovoril, že o žiadnej neviem, pohrozili mi: - Ty si spomenieš, alebo tu zdochneš!

● A čo bolo v protokole?

Predovšetkým: čítal – schválil – podpísal. A ja som namiesto schválil, napísal, neschválil a dopísal som, že v protokole nie je uvedené to, čo som vypovedal. Odpoveď bola, že oni vedia, čo tam má byť napísané a list roztrhali. A bol tanec... Oznamili mi, že ostatní to už podpísali, že keď to nepodpíšem, rodičov vyvezú do Sudet, lebo nechcú vstúpiť do družstva a že ja som velezradca. Po niekoľkých týždňoch psychického a fyzického týrania som podpísal.

Všetko. Aby som prežil, dúfajúc, že pri súde budem môcť povedať pravdu.

● A mohli ste?

● Súd sa konal 7. februára 1952 bez možnosti stretnutia s advokátom, bez toho, aby som si mohol prečítať žalobu. Matku som od zatknutia nevidel, až na súde. Plakala. Ja som vôbec nevnímaval, že nám navrhujú trest smrti. Vraj pre výstrahu. Napokon ho zmenili na 15 rokov väzenia a stratu občianskych práv na desať rokov podľa paragrafu 78 – velezrada.

● Kde ste boli vo výkone trestu?

Najskôr v Ilave, potom ma presunuli na jáchymovsko do koncentračného tábora Nikolaj, baňa Eduard. V roku 1955, 6. novembra, sme sa desiati mukli podkopom dostali z väzenia. Dva týždne na nás poľovali ako na škodnú, pochytili nás a pridali ďalšie dva až dva a pol roka. Dostal som sa do Leopoldova. Tam už aspoň nebolo žiarenie, silikóza. Amnestia ma ako nepolepšiteľného minula, ale využil som zákonné právo a po odpykaní polovice trestu som požiadal o prepustenie na podmienku. Von som sa teda dostal po vyše deviatich rokoch. V Skalici som si prácu nenašiel, napokon som sa zamestnal v Bratislave, kde som si našiel aj manželku. Žijeme spolu vyše päťdesiat rokov, máme dvoch synov a päť vnúčat.

Eva Zelenayová

Pamiatka na 1. sv. prijímanie. Tomík v treťom rade prvý sprava, vedľa pána farára. Vľavo františkán Rudolf Dilong.

Foto archív

Úryvok z pripravovanej knihy Spomienky starého Trnavčana

Bosorka

Priam tragikomicky pôsobil príbeh jedného z mojich spoluväzňov, s ktorým som bol zatvorený na spoločnej cele v Ilave. Aj keď šlo o politického väzňa, jeho príbeh by sa skôr hodil do nejakého mystického časopisu.

Náš spoluväzeň mal dobrého priateľa, ktorý mal nejaké problémy s manželkou. Priateľ nemal auto a preto ho prosil, aby ho odviezol do Hrozenkova neďaleko Trenčína, kde býva akási stará baba – veštica. Najprv sa usiloval priateľovi jeho zámer vyvrátiť, ale na jeho neodbytné naliehanie ho tam odviezol.

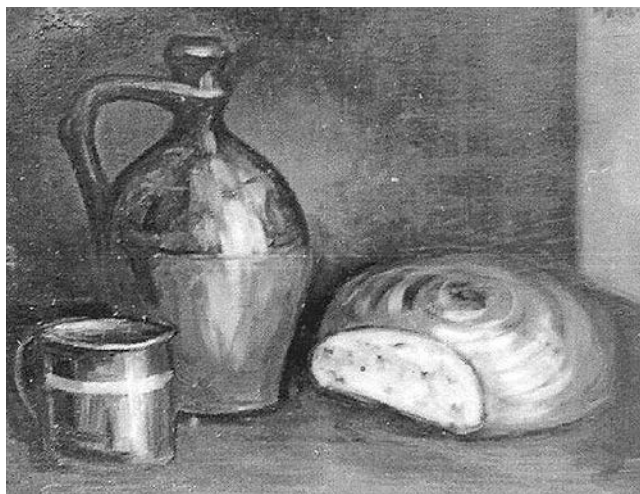
Zatiaľ, čo baba priateľovi veštila, on čakal na lavičke pred jej domom. Keď skončila, vyšla spolu s jeho priateľom pred dom a povedala mu: - Vy na veštenie nevríte a preto vám vyveštím zadarmo. Poďte so mnou!

Odmietol to, ale priateľ mu potichu dohovárал: - Nebuď blázon. Ja som dal za to veštenie sto korún a ty to budeš mať zadarmo.

Napokon v ňom zvíťazila zvedavosť a šiel.

Baba priložila do krbu drevo a keď sa rozhorelo, prihodila naň akési bylinky, ktoré veľmi dymili. Začala čosi nezrozumiteľne mrmlať a potom mu povedala: - Aj keď ste dobrý človek, na budúci rok vás zatvoria do väzenia.

Na spiatocnej ceste priateľovi dohovárал: - Tých sto korún si dal tej babe zbytočne. Mne vyveštila, že na budúci rok ma zatvoria do väzenia. Nikoho som neokradol, ani nepodviedol, žiadnu ženu som neznásilnil a nikoho som nezabil ani nezabil, tak prečo by ma mali zatvoriť?

Ivan Masár - spomienky

Ilustračné foto

O rok chcel Sovietsky zväz postaviť raketovú základňu s nukleárnymi hlavicami aj na Slovensku. Náš spoluväzeň to na verejnej stránke schôdzi v ich podniku kritizoval slovami: - Nemali by sme protestovať iba proti americkým základňam pri našich hraniciach, ale mali by sme protestovať aj proti chystanej sovietskej raketovej základni na našom území.

Obvinili ho za verejné poburovanie a zatvorili. Usmievali sme sa, keď po celý čas pobytu na politickom oddelení v Ilave lamentoval: - Ako mohla tá stará bosorka z Hrozenkova vedieť, že ma zatvoria do väzenia? Veď to nedáva žiadnu logiku, ani zmysel...

Vojtech Ottmar

Ilavská väznica v roku 1936

Ilustračné foto

Je po voľbách

Nízka účasť vo voľbách do Európskeho parlamentu zabezpečila Slovensku neslávny primát. Bolo zvolených trinásť poslancov zo Slovenska, no do Európskeho parlamentu sa nedostal napríklad **Ivan Šimko**, ktorý vypracoval zákon pre politických väzňov z obdobia socializmu. Kladiem si otázku, ktorý europoslanec zo Slovenskej republiky sa bude v Európskom parlamente angažovať za bývalých politických väzňov komunistického režimu?

Ak je pravda, že z Európskej únie možno dostať finančnú pomoc aj pre neziskové príspevkové organizácie, ktoré sú financované zo štátneho rozpočtu, tak doterajší europoslanci zo Slovenska sa vôbec nezaujímali o to, aby pomohli politickým väzňom v našom štáte. Slovensko sa stalo členským štátom EÚ v roku 2004, ale za desať rokov sme nepocítili, žeby sa EÚ zaujímala o osud politických väzňov komunistického režimu.

Mikuláš Tóth

■ Poznámka redakcie

V eurovoľbách kandidoval dokonca člen našej organizácie, bývalý poslanec NR SR **Rafael Rafaj**, ktorý v parlamente presadil dva dôležité zákony pre politických väzňov. V eurovoľbách neuspel.

Paragrafy pre odporcov režimu

Od **1. augusta 1950 do 31. decembra 1956** bol pre odporcov režimu najčastejšie používaný paragraf **78 - Velezrada**. V súvislosti s ním aj paragraf **43 a 47** o strate čestných občianskych práv a o prepadnutí majetku. Pripomeňme si, čo si museli odsúdení podľa paragrafu 78 vypočuť:

Kto sa pokúsi: zničiť samostatnosť alebo ústavnú jednotku republiky, odtrhnúť od republiky časť jej územia; zničiť alebo rozvrátiť ľudovodemokratické štátne zriadenie alebo spoločenský poriadok republiky, ktoré sú zaručené ústavou, alebo násilím či vyhrážkou násilia znemožniť ústavnú činnosť prezidenta republiky alebo zboru povereníkov, bude potrestaný odňatím slobody na 10 až 25 rokov alebo na doživotie. Rovnako bude potrestaný, kto k činu uvedenému v odstavci 1 s niekým sa spolčí, alebo pre taký čin sa spolčí s cudzou mocou alebo s cudzími činiteľmi.

Smrťou bude páchatel potrestaný, ak sa dopustí činu uvedeného v odstavci 1 alebo 2 za zvýšeného ohrozenia vlasti; ak je takým činom značnou mierou ohrozená samostatnosť, ústavná jednota alebo územná celistvosť republiky alebo jej ľudovodemokratické štátne zriadenie alebo spoločenský poriadok, ktoré sú zaručené ústavou; ak je takým činom skutočne znemožnená ústavná činnosť prezidenta republiky alebo jeho námestníka, zákonodarného zboru, vlády alebo zboru povereníkov; ak je k takému činu zneužitá branná moc alebo ozbrojený alebo vojenský organizovaný zbor alebo ak sú k takému činu zbierané alebo organizované branné, ozbrojené alebo pomocné sily alebo hromadené zbrane, strelivo, výbušniny alebo iné nebezpečné látky; ak je takému činu kladený brannej moci alebo ozbrojenému zboru násilný odpor, alebo; ak je tu iná zvlášť priťažujúca okolnosť. Vedľa trestov uvedených v odstavci 1 až 3 môže súd vysloviť stratu štátneho občianstva; ak neuloží tento trest, vysloví prepadnutie majetku.

Neviditeľná zmena

V rokoch budovania socializmu v bývalom Česko-Slovensku, teda v rokoch 1948 až 1989, keď vládla komunistická strana, táto štátna strana vlastnila väčšie bohatstvo, ako najväčší kapitalisti na Západe. V porovnaní na počet obyvateľov vtedajšej ČSSR.

Všetko bolo štátne nie súkromné. Predovšetkým boli štátne podniky, inštitúcie, školy, banky, zdravotné zariadenia a nemocnice i ďalšie organizácie v obciach, mestách, okresoch a krajoch.

Výrobné fabriky vlastnil štát, rozhodoval o všetkom, aj o tom, čo a kde sa uskutoční pre „pracujúci ľud“. Robotnícka trieda pod vedením KSČ zlikvidovala všetko, čo bolo súkromné, čo sa priečilo ideológii marxizmu-leninizmu. Snažila sa aj o likvidáciu kresťanstva.

Po roku 1989 to vyvrcholilo tým, že bývalí komunisti, príslušníci ŠtB zlikvidovali všetko čo bolo štátne, včlenili to do súkromných sektorov. Prevzali moc v štáte cez štruktúry iných politických strán, inštitúcie,

akciové spoločnosti, spoločnosti s ručením obmedzeným a znovu majú vo vlastníctve väčšie bohatstvo finančných zdrojov, majetku, nehnuteľností, ako najväčší kapitalisti v štátoch Európy. Žijú na neporovnateľne inej úrovni, než ostatné obyvateľstvo Slovenska.

Uskutočnili neviditeľnú zmenu vo vnútri nášho štátu, aby opäť ovládli život u nás.

Tento proces neviditeľných zmien v našom štáte neustále pokračuje aj dnes, bez myšlienky na bývalých politických väzňov aj ich súčasnú organizáciu PV ZPKO.

Mikuláš Tóth

Obyčajné poľné kvety...

Keď 18. januára 2012 Ivan Masár venoval svoj obraz Kytica kvetov obci Trenčianská Teplá pri príležitosti svojho životného jubilea, nik netušil, že o dva roky už nebude medzi nami. Vtedy povedal: „Sú na ňom obyčajné poľné kvety, ktoré som našiel pri Váhu. Okolo nich bol samý piesok a štrk. Rástli na hrobli kameňa a predsa boli krásne a životaschopné, dokázali očariť človeka, ale aj vydať plody pre ďalší život.“

Ivan Masár nachádzal krásu vo

všednosti života. Maľoval chlieb náš každodenný, ale aj bôľne kríže na pamiatku trenčianskych martýrov. Predsedníčka RO PV ZPKO v Trenčíne Helena Hošťáková charakterizovala život Ivana Masára podobne, ako život jeho kvetov na obraze: „Mnohí prežili aj tam, kde sa prežiť nedalo. Napriek tomu však dokázali dať ľuďom mnoho lásky a vo svojom živote vytvorili krásne nehynúce dielo.“

Nezabudneme.

Redakcia

Odišiel ďalší svedok totality

Mária Repáková posledným priamym svedkom týchto udalostí. Bola, lebo odišla do večnosti.
Foto archív

V júni 1949 sa v Levoči odohrala tragédia, ktorá vošla do dejín ako Levočská vzbura. V tomto období išlo o typický jav – útok na katolícku cirkev a elimináciu jej kňazov a vyšších cirkevných hodnostárov.

V jedenástom a dvanástom čísle Svedectva z roku 2012 prerozprávala svoj príbeh, úzko súvisiaci s Levočskou vzbурou **Mária Repáková**. Bola

Mala 18 rokov, keď ju odsúdili na sedem rokov väzenia. Prečo? Vraj bola odchovankyňou Hlinkovej gardy! „**Ani v sne by mi nenapadlo, že by ma mohol niekto zatknúť len preto, že som prešla mestom na Mariánsku horu**“, povedala v rozhovore pre Svedectvo. Jej rodičia sa starali o chrám na Mariánskej hore a deti dochádzali do mesta do školy. V každom počasí. Pani Repáková však vydala svedectvo aj o dobe nastupujúcej totality. O jej konkrétnych spôsoboch a metódach zbavovať sa nepohodlných ľudí. Nebála sa. Mala veľké šťastie, keď na sklonku života mohla žiť v láskyplnej starostlivosti svojej dcéry. **(zl)**

STALO SA

3. júna 1950 komunistický režim izoloval 73-ročného spišského biskupa Jána Vojtaššáka v jeho vlastnej rezidencii ako v domácom väzení. Potom ho 15. septembra deportovali do českého väzenia v Ruzyni ako „nejväčšieho zločince v republike“ s okovami na rukách a so zviazanými očami. Tam ho neľudsky trýznili všetkými možnými prostriedkami až takmer do Vianoc.

4. júna 1920 bola v Trianone podpísaná mierová zmluva s Maďarskom, tzv. Trianonská zmluva. Maďarsko v nej uznalo, že územie Slovenska a Podkarpatskej Rusi patrí pod zvrchovanosť Česko-Slovenska ako nezávislého štátu s neporušiteľnými hranicami jeho územia.

6. – 7. júna 1861 sa v Turčianskom Sv. Martine konalo národné zhromaždenie za účasti vyše 5000 osôb, na ktorom s veľkým nadšením schválili Memorandum slovenského národa. Dokument obsahoval štátoprávne i politické požiadavky Slovákov, ktoré boli výsledkom národných snáh posledných desaťročí.

8. – 9. júna 1990 sa na Slovensku konali

prvé slobodné voľby, na ktorých sa zúčastnilo 21 politických strán.

12. júna 1988 bol Mons. Ján Sokol vysvätený za biskupa a vymenovaný za Trnavského arcibiskupa a metropolitu Slovenska. Do svojich funkcií bol slávnostne uvedený 10. septembra 1988.

14. júna 1946 vyšlo vykonávacie nariadenie SNR č. 89/1946 o zriadení pracovných táborov.

16. júna 1919 maďarskí boľševici, ktorí vojensky napadli Slovensko, vyhlásili v Prešove samostatnú Slovenskú republiku rád. Predsedom Revolučnej vládnej rady tejto republiky bol český robotník Antonín Janoušek, príslušník vedenia Maďarskej socialistickej strany v Budapešti. Počas maďarsko-boľševickej okupácie časti Slovenska sa okupačné vojsko, Červená stráž a Červená armáda, dopustili násilností a neľudských trýznení zajatých vojakov i civilných osôb. Najhorších ukrutností sa dopúšťali bandy mladých boľševikov, ktoré sa nazývali „Leninove deti“.

20. júna 1949 komunistická vláda postupne nasadila do všetkých katolíckych biskupských

úradov tzv. štátnych zmocnencov, ktorí kontrolovali vo dne i v noci všetky pohyby, kontakty a činy biskupov a ich najbližších spolupracovníkov, nevynímajúc ani osobnú poštu a telefonické rozhovory.

22. júna 1941 všetky vojenské sily Nemeckej ríše prepadli územie ZSSR, čím podľa viacerých historikov rozpútali druhú svetovú vojnu.

27. júna 1968 po vyhlásení Generálnej prokuratúry v Prahe, že rehole neboli v Československu právne zrušené, vrátilo sa na Slovensko asi 2000 rehoľníčok a okolo 600 rehoľníkov, ktorí boli vysídlení do Česka.

30. júna 1919 maďarské boľševické vojsko na príkaz predstaviteľov Dohody sa začalo sťahovať z územia Slovenska. Znamenalo to aj koniec Slovenskej republiky rád, ktorej „vláda“ odišla s maďarským vojskom do Miškovca. Všetkých uväznených a zajatých Slovákov z východného Slovenska deportovali najprv do Miškovca, potom do Hatvanu, kde pre nich zriadili koncentračný tábor.

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Naša organizácia dlhodo-
bo zápasí s neštandardnou situáciou, keď pripravuje plány svojej činnosti bez
krytia finančnými prostriedkami. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás
s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z pro-
striedkov štátnej dotácie, preto sa obraciame na Vás s prosbou, vyhľadať vo
Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak nebude vychádzať,
akoby sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda nepravíme by
sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdú podporovatelia ideálov, za ktoré
sme trpeli, a ktoré hodlame aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o po-
moc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na **číslo účtu:**
4000128109/3100, špecifický symbol: 1212, alebo sa kontaktujte na tel.
čísloch 0905 737 790 a 0902 199 429. Darcom úprimne ďakujeme.

Vedenie PV ZPKO a časopisu Svedectvo.

PRISPELI NA ČINNOSŤ

Hric Ján, Badín	3 EUR
Vaľo Vavrínek, Michalovce	8 EUR
Bednárová Anna, Žilina	20 EUR
Olejník Jozef, Ružomberok	13 EUR
Karabin Milan, JUDr., Bratislava	100 EUR
Papán Ladislav, Žilina	10 EUR
Uhrín Karol, Žilina	10 EUR
Danková Anna, Dlhá nad Oravou	3 EUR
Laurinčíková Helena, Dolný Kubín	5 EUR
Letrichová Anna, Tvrdošín	10 EUR
Mičánová Mária, Dlhá nad Oravou	3 EUR
Záhorová Helena, Bziny	15 EUR
Brodňanský Jozef, Dolný Kubín	2 EUR
Fojtíková Anastázia, Banský Studenec	8 EUR
Členovia PV ZPKO, Dolný Kubín	3 EUR
Konc Tomáš, Pezinok	5 EUR
Voletzová, Stupava	5 EUR

Darcom vyslovujeme
úprimné poďakovanie.

PRIPOMÍNAME SI

V júni si pripomínáme významné
životné jubileá týchto našich členov
a priaznivcov. Spomíname aj na tých,
ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

50 rokov

Đureková Beata, Špačince 4.6.1964
Šťastný Jaroslav, Vysoká nad Uhom 29.6.1964

65 rokov

Považanová Irena, Hronský Beňadik 4.6.1949

70 rokov

Rudinský Pavol, Klokočov 22.6.1944

80 rokov

Martinec Ján, Banská Bystrica 27.6.1934
Gavalová Anna, Humenné 17.6.1934

81 rokov

Očenášová Anna, Banská Bystrica 7.6.1933

Walnerová Emerencia, Špačince 12.6.1933

Kraushuber Róbert, Hlohovec 10.6.1933

82 rokov

Bučko Jozef, Banská Bystrica 2.6.1932
Tomík Anton, Bratislava 2.6.1932

Virčík Ludovít, Vysoká nad Uhom 6.6.1932

Turčina Pavol, Dolný Kubín 14.6.1932

83 rokov

Adamjak Miloslav, Spišská Nová Ves 23.6.1931

84 rokov

Baumann Štefan, Bratislava 28.6.1930
Stanková Irena, Lučenec 12.6.1930

Hlavatá Božena, Šenkvice 27.6.1930
Hrášková Kveta, Lutilla 17.6.1930

85 rokov

Vrábeľ Adam, Ing., Žilina 29.6.1929
Cingel Ján, Trenčín 8.6.1929

86 rokov

Lulovič Alojz, MUDr., Piešťany 23.6.1928

87 rokov

Gažáková Antónia, Nová Dubnica 17.6.1927

Zelina Ondrej, Bratislava 25.6.1927

Bulla Ján, JUDr., Žilina 22.6.1927

Zlatinská Helena, Uľany nad Žitavou 14.6.1927

88 rokov

Páleníková Oľga, Bratislava 21.6.1926

91 rokov

Bezáková Štefánia, Prievidza 29.6.1923

92 rokov

Marónová Mária, Bratislava 15.6.1922

93 rokov

Madunická Margita, Bratislava 9.6.1921

94 rokov

Chomová Elza, Banská Bystrica 4.6.1920

Jubilantom srdečne blahozeláme.

ROZLÚČILI SME SA

† Regionálna organizácia PV
ZPKO v Žiline oznámila, že 6. marca
2014 zomrel jej dlhoročný člen
Ladislav MIŠÚT z Veľkého Rovné-
ho. Pochovaný bol na miestnom
cintoríne.

† Vo veku 82 rokov, 8. apríla
2014, zomrel **Ivan MASÁR**, dlho-
ročný funkcionár pobočky PV ZPKO
v Trenčíne. Posledná rozlúčka sa ko-
nala 10. apríla 2014 na cintoríne
v Trenčianskej Teplej. Rozlúčky sa
zúčastnili členovia regionálnej po-
bočky a vo veľkom počte občania
rodnej obce Trenčianskej Teplej.

† Vo veku 54 rokov, 19. apríla
2014, zomrela **Helena MELKO-
VIČOVA**, členka regionálnej poboč-
ky Trenčín. Posledná rozlúčka sa ko-
nala 22. apríla 2014 na cintoríne
v Dobrej.

† **František ŠTASSEL**, člen
regionálnej pobočky PV ZPKO v Ban-
skej Bystrici, zomrel 15. apríla 2014.

† Vo veku 83 rokov, 10. mája
2014, zomrela **Mária REPÁKOVÁ
rod. Neupauerová**, dlhoročná
členka levočskej pobočky PV ZPKO.
Posledná rozlúčka so zosnulou sa
konala 14. mája 2014 v Dome
nádeje ma mestskom cintoríne
v Levoči.

Pozostalým vyslovujeme
úprimnú sústrasť.

Konfederácia politických väzňov Slovenska
 166/99 Žabotova 2, 811 04 Bratislava

OZNÁMENIE prípravného výboru

Všetkým členom a sympatizantom KPVS oznamuje, že Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky dňa 6. septembra 1999 zaregistrovalo našu organizáciu pod číslom VVS/1 - 900/90 - 15657.

K tejto registrácii sme pristúpili po tom, keď vedenie bývalej Konfederácie politických väzňov Slovenska zmenilo názov i stanovy a ako nová organizácia Zväz protikomunistického odboja bola zaregistrovaná na MV SR dňa 10.8.1999.

Členovia prípravného výboru KPVS, ktorí sa nestotožňujú s touto zmenou a doterajšou praxou starého vedenia KPVS Vám oznamujú, že sú presvedčení o tom, že bývalí politickí väzni neustúpia od zásad, ktoré sme prijali na prvom sneme KPVS v marci roku 1990, že nesúhlasia so živým vzájomnej nenávisťou i nevráživosti postavenej na výlučnosti "pravdy", ktorú reprezentuje vedenie organizácie, že sú nespokojní s nedôstojným a bezvýznamným postavením členov organizácie v spoločnosti, ale naopak, že väčšina z nás podporuje taký politický vývoj na Slovensku, ktorý všetkým občanom zaručí slobodný a demokratický život v spojení s demokratickými štátmi Európy. Len v tom vidíme zmysel nášho protikomunistického odboja a utrpenia.

V dôsledku novovzniknutej situácie bude v dohľadnej dobe majetok predošlej KPVS rozdelený pre obe novovzniknuté organizácie. Naša organizácia bude finančne zabezpečená z rozpočtových prostriedkov Ministerstva vnútra.

O riadiacej štruktúre Konfederácie politických väzňov Slovenska, od miestnych skupín až po ústredné vedenie, rozhodne Valné zhromaždenie KPVS.

Doterajšie preukazy Vám platia do konca tohoto roka. Nové preukazy dostanú v januári roku 2000 tí, ktorí sa do KPVS prihlásia. Zľavy na cestovnom ostávajú nezmenené. Možnosť účasti na kúpeľnej liečbe a ďalších sociálnych výhodách zostávajú nezmenené. Žiadosti o kúpeľnú liečbu zasielajte na adresu KPVS.

Dňa 26. novembra 1999 bude seminár na tému Formy perzekúcie politických väzňov v komunistických väzniciach a v koncentračných táboroch. Seminár bude v Spišskej Novej Vsi v budove Reduty.

Dňa 27. novembra 1999 bude ustanovujúce valné zhromaždenie novej KPVS. Miesto konania je budova Reduty v Spišskej Novej Vsi.

Bratislava 4. novembra 1999

Dr. Štefan Paulíny
 predseda prípravného výboru

Za prípravný výbor:

Dr. J. Baník, R. Dobiáš, Ing. E. Dohnanec, F. Javorský, RNDr. V. Jukl, A. Kardoš, MUDr. S. Krčmery, M. Müllerová, MUDr. A. Neuirth, K. Noskovič, J. Paulov, PhDr. E. Schmidtová, A. Srholec, F. Tkáč, Dr. Ing. L. Zlatoidský